

A ג"ד
Intro
Today we will learn בבא קמא דף צ"ט of some of the topics we will learn about include.
The Mishnah's Halachah of
נתן לאומנין לתקן וקלקלו
חייבין לשלם
If a person gave his item to a craftsman and he ruined it, the אומן must pay him for the item.

The concept of
אומן קונה בשבח כלי
A craftsman acquires the added value of the item resulting from his work until he is paid.
This concept applies to the case of
נתן לחרש עצים לעשות שידה
ועשה מהן שידה
פטור
If a person gave an אומן wood and told him to build a box, and the אומן built the box and then broke it, he is not liable to pay for the box, only for the wood, because
אומן קונה בשבח כלי
And the אומן owns part of the box through his work.

And to the case of
הנותן טליתו לאומן גמרו נתנה לו בחצי היום
If a person gave a אומן his garment to repair, and the אומן notified the owner that the work was complete and he returned the item, even if the owner did not pay him on the same day, he is not liable for תלין because
אומן קונה בשבח כלי
And the payment was merely to acquire the part of the item that the אומן now owns, and for מכירה there is no תלין בל

B בל תלין
One is obligated to pay his worker on the day his wages are due.
There is a מצוות עשה of
ביומו תתן שכרו
And a תעשה of
לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר
This definitely applies to a
שכיר יום

A worker who is paid for the time that he worked;
And under certain circumstances to a
קבלן
A worker who is paid for the work that he produced;
However, this does NOT apply to מכירה, paying for a purchase.
The Mishnah's Halachah of
טבח אומן שקלקל
חייב לשלם
If an experienced Shochet slaughtered an animal at no charge and he caused the animal to become נבילה, he is liable to pay for the animal, because a קלקול is considered a פשיעה, negligence, not a אונס, an accident, and he concurs with רבי מאיר who holds נתקל פושע הוא
A person stumbling is considered negligent, because he should have been more careful.

The contradicting Braisa that holds
הנותן בהמה לטבח וניבלה
אומן פטור
If a person told an experienced Shochet to slaughter his animal at no charge, and then he messed up, he is not liable to pay for the animal, because the Braisa holds a קלקול is considered an אונס, an accident, and they concur with the חכמים who hold נתקל לאו פושע הוא
A נתקל is not considered negligent.

A

נתן לאומנין לתקן וקלקלו
חייבין לשלם

אומן קונה בשבח כלי

נתן לחרש עצים לעשות שידה
ועשה מהן שידה
פטור

הנותן טליתו לאומן גמרו
נתנה לו בחצי היום

אומן קונה בשבח כלי

B

בל תלין
ביומו תתן שכרו
לא תלין פעולת שכיר אתך
עד בוקר

שכיר יום

קבלן

טבח אומן שקלקל
חייב לשלם

הנותן בהמה לטבח וניבלה
אומן פטור

1 So let's review ...

דף צ"ח ע"ב on Mishnah
Zugt Di Mishnah

נתן לאומנין לתקן וקלקלו
חייבין לשלם

If a person gave an item to a craftsman for repair and he ruined it, the אומן must pay him for it. Similarly

נתן לחרש שידה תיבה ומגדל לתקן וקלקל
חייב לשלם

If he gave a box to a carpenter for repair and he ruined it, the חרש must pay for the box.

Also,

והבנאי שקיבל עליו לסתור את הכותל

ושיבר האבנים או שהזיקן
חייב לשלם

If a builder accepted a job to demolish someone's wall and he broke or damaged the stones, the בנאי must pay for the stones.

היה סותר מצד זה ונפל מצד אחר

פטור

If while he was demolishing one side, the other side collapsed and its stones broke, he does not have to pay for the stones.

ואם מחמת המכה

חייב

If his blow had caused the other side to collapse and its stones broke, he must pay for the stones.

1

מלך

נתן לחרש שידה
תיבה ומגדל לתקן
וקלקל
חייב לשלם

If he gave a box
to a carpenter for repair
and he ruined it, the חרש
must pay for the box.

נתן לאומנין
לתקן
וקלקלו
חייבין לשלם

If a person gave an item
to a craftsman for repair
and he ruined it, the אומן
must pay him for it.

והבנאי שקיבל עליו לסתור את הכותל
ושיבר האבנים או שהזיקן
חייב לשלם

If a builder accepted a job to demolish someone's wall
and he broke or damaged the stones,
the בנאי must pay for the stones.

ואם מחמת
המכה
חייב

If his blow had caused
the other side to
collapse and its stones
broke, he must pay for
the stones.

היה סותר מצד זה
ונפל מצד אחר
פטור

If while he was demolishing
one side, the other side
collapsed and its stones
broke, he does not have to
pay for the stones.

2 אי makes the following distinction regarding the Mishnah's second Halachah; נתן לחרש שידה וכו' לתקן וקלקל

לא שנו אלא שנתן לחרש שידה
לנעץ בהן מסמר
ונעץ בהן מסמר ושיברן
חייב

Only if the owner gave the אומן a complete box and told him to knock in a nail, and the אומן knocked in the nail and broke the box, he is חייב to pay for the box, because the box did not belong to the אומן.

אבל נתן לחרש עצים לעשות שידה
ועשה מהן שידה
פטור

If the owner gave the אומן wood and told him to build a box, and the אומן built the box and then broke it, he is not liable to pay for the box, only for the wood, because אומן קונה בשבח כלי

The box did partially belong to the אומן, because a craftsman acquires the added value of the item resulting from his work until he is paid.

2 אי makes the following distinction regarding the Mishnah's second Halachah; נתן לחרש שידה וכו' לתקן וקלקל

אכל
נתן לחרש עצים
לעשות שידה
ועשה מהן שידה
פטור

If the owner gave the אומן wood and told him to build a box, and the אומן built the box and then broke it, he is not liable to pay for the box, only for the wood

לא שנו אלא
שנתן לחרש שידה
לנעץ בהן מסמר
ונעץ בהן מסמר ושיברן
חייב

Only if the owner gave the אומן a complete box and told him to knock in a nail, and the אומן knocked in the nail and broke the box, he is חייב to pay for the box, because the box did not belong to the אומן.

Because

אומן קונה בשבח כלי

The box did partially belong to the אומן, because a craftsman acquires the added value of the item resulting from his work until he is paid.

3 As part of this discussion the Gemara introduces the Halachah of
בל תלין
One is obligated to pay his worker on the day his wages are due; and there is a מצות עשה of
ביזמו תתן שכרו
And a מצוה of
לא תלין פועלת שכיר אתך עד בוקר

The Gemara explains that this definitely applies to a שכיר יום

A worker who is paid for the time that he worked; And under certain circumstances to a קבלן

A worker who is paid for the work that he produced; First of all, it depends on the following; If we hold

אומן קונה בשבח כלי

אינו עובר משום בל תלין

He is not עובר, because as Rashi explains;

הא זבונני קא מזבין ליה ניהליה

ולא שכירות היא

The money that the owner owes the אומן is not payment for his work, but rather a purchase to acquire the part of the item that the אומן now owns through his work, and for מכירה there is no בל תלין?

But, if we hold

אין אומן קונה בשבח כלי

עובר משום בל תלין

Because this IS a payment for his work, since the אומן does not own a part of the item.

However, even according to the opinion

אומן קונה בשבח כלי

The Gemara offers two circumstances in which he IS

עובר משום בל תלין

1.

דאגריה לביטשי

ביטשא ביטשא במעתא

דהיינו שכירות

When he hired him it was specified that he's not paying him for the work produced, for the complete job; rather he's paying him for the work DONE, for each activity that he does. In such a case,

אין אומן קונה בשבח כלי

And he IS

עובר משום בל תלין

Because he's paying him for his work;

2.

דליכא שבחא

He did a minor repair which does not add value to the item. In such a case,

אין אומן קונה בשבח כלי

Because there is no שבח to acquire; and therefore

עובר משום בל תלין

Because he is certainly paying him for his work;

The Gemara attempts to prove that the concept of אומן קונה

כלי שבח is actually a Machlokes in a Braisa regarding a

אומן who gave a woman Kiddushin, but offers several

alternate explanations of the Machlokes.

3

בל תלין ביומו תתן שכרו לא תלין פועלת שכיר אתך עד בוקר

And can also apply to a

קבלן

A worker who is paid for the work that he produced

This definitely applies to a

שכיר יום

A worker who is paid for the time that he worked

It depends on the following. . .

If we hold

אומן קונה בשבח כלי

אינו עובר משום בל תלין

Because as Rashi explains;

הא זבונני קא מזבין ליה ניהליה

ולא שכירות היא

But, if we hold

אין אומן קונה בשבח כלי

עובר משום בל תלין

Because this is a payment for his work since the אומן doesn't own a part of the item.

Two circumstances where he is

עובר משום בל תלין

2

דליכא שבחא

He did a minor repair which does not add value to the item. In such a case,

אין אומן קונה בשבח כלי

Because there is no שבח to acquire; and therefore

עובר משום בל תלין

Because he is certainly paying him for his work.

1

דאגריה לביטשי

ביטשא ביטשא במעתא דהיינו שכירות

He specified, he's not paying him for the work produced; rather for the work DONE, for each activity that he does.

In such a case,

אין אומן קונה בשבח כלי

And he IS

עובר משום בל תלין

Because he's paying him for his work.

4 The Gemara now returns to the Mishnah's Halachah of נתן לאומנין לתקן וקלקלו חייבין לשלם

אמר שמואל

טבח אומן שקלקל

חייב לשלם

If an experienced Shochet slaughtered an animal and he caused it to become נבילה, he is liable to pay for the animal, because a קלקול is considered a פשיעה, negligence, and not an אונס, an accident; and therefore

אפילו עביד בחינם

חייב

Even if he Shechted at no charge, for which he is פטור, he is still חייב, because he was פושע; and as Rashi adds

כ"ש הדיוט

חייב

And certainly an amateur Shochet is חייב, because he is certainly a פושע;

דלא היה לו לשוחטה כיון שאינו בקי

He should not have undertaken to slaughter the animal in the first place, since he was inexperienced.

The Gemara questions שמואל from a contradicting Braisa הנותן בהמה לטבח וניבלה

אומן פטור

הדיוט חייב

If a Shochet slaughtered an animal at no charge and it became נבילה, it depends;

If he was an experienced Shochet, he is not liable, because it was an אונס.

If he was an amateur Shochet, he is liable, because it was a פשיעה.

ואם נותן שכר

בין הדיוט בין אומן

חייב

If the Shochet gets paid, regardless of whether he was a אומן or a הדיוט, he is חייב, because he is באונסין.

Apparently, the Braisa holds

אומן שלא בשכר

פטור

Because a קלקול is considered a אונס; which contradicts שמואל who holds,

אומן בין בשכר בין שלא בשכר

חייב

Because a קלקול is considered a פשיעה;

4 נתן לאומנין לתקן וקלקלו חייבין לשלם

אמר שמואל
טבח אומן שקלקל
חייב לשלם

If an experienced Shochet slaughtered an animal and he caused it to become נבילה, he is liable to pay for the animal, because a קלקול is considered a פשיעה, and not an אונס, therefore

אפילו עביד בחינם - חייב

Even if he Shechted at no charge, for which he is פטור באונסין, he is still חייב, because he was פושע

And as Rashi adds

כ"ש הדיוט - חייב

And certainly an amateur Shochet is חייב, because he is certainly a פושע;

דלא היה לו לשוחטה כיון שאינו בקי

He should not have undertaken to slaughter the animal since he was inexperienced.

?

הנותן בהמה לטבח וניבלה
אומן פטור - הדיוט חייב

If a Shochet slaughtered an animal at no charge and it became נבילה, it depends;

If he was an experienced Shochet, he is not liable, because it was an אונס.

If he was an amateur Shochet, he is liable, because it was a פשיעה.

ואם נותן שכר
בין הדיוט בין אומן - חייב

If the Shochet gets paid, regardless of whether he was a אומן or a הדיוט, he is חייב באונסין, because he is חייב.

5 The Gemara explains that the question in whether קלקול is an אונס or a פשיעה is actually a Machlokes רבי מאיר and חכמים, earlier in פרק המניח, regarding נשברה כדו ולא סלקו נפל גמלו ולא העמידו

If someone's jug broke and he did not remove it, or his camel fell and he did not stand it up; רבי מאיר מחייב בהזיקן וחכמים אומרים פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

holds the owner is liable; while the חכמים hold he cannot be compelled to pay by בית דין, but he is liable בדיני שמים; he has a moral obligation to pay for the damages. And as the Gemara in כט דף explains, this is a case of במתכוין להורידה למטה מכתיו

The person lowered his כד intentionally but נתקל, he stumbled, and banged it against the wall and it broke. רבי מאיר holds חייב, because נתקל פושע הוא

A person stumbling is considered negligent, because he should have been more careful, and it's a lack of שמירה of ממונו.

Accordingly, רבי מאיר concurs with שמואל that אומן שלא בשכר חייב

Because a קלקול is considered a פשיעה;

While the חכמים hold פטור, because נתקל לאו פושע הוא

A נתקל is not considered negligent. Accordingly, the חכמים concur with the Braisa that holds אומן שלא בשכר פטור

Because a קלקול is not considered negligence, but an אונס;

5

The question in whether קלקול is an אונס or a פשיעה is actually a Machlokes רבי מאיר and חכמים

**נשברה כדו ולא סלקו
נפל גמלו ולא העמידו**

If someone's jug broke and he did not remove it, or his camel fell and he did not stand it up;

חכמים **פטור מדיני אדם** *רבי מאיר* **מחייב בהזיקן**

וחייב בדיני שמים

במתכוין להורידה למטה מכתיו

The person lowered his כד intentionally but נתקל, he stumbled, and banged it against the wall and it broke.

חכמים **פטור מדיני אדם** *רבי מאיר* **מחייב בהזיקן**

because **וחייב בדיני שמים** *because* **נתקל לאו פושע הוא**

A נתקל is not considered negligent. *A person stumbling is considered negligent*

Accordingly, the חכמים concur with the Braisa that holds אומן שלא בשכר פטור *Accordingly, רבי מאיר concurs with שמואל - that אומן שלא בשכר חייב*

Because a קלקול is considered a פשיעה *Because a קלקול is considered an אונס*

6 The Gemara proceeds and proves that רבי יוחנן disagrees with שמואל and concurs with the Braisa, as רבי יוחנן says טבח אומן שקלקל חייב
 However, there was an incident in which רבי יוחנן ruled זיל אייתי ראיה דממחית לתרנגולים ואפטרך
 If the Shochet proves that he was experienced, he is פטור?
 The Gemara answers
 כאן בחנם
 כאן בשכר
 If the אומן was not paid he's פטור, because a קלקול is an אונס, but if the אומן was paid, he is חייב, because then he is חייב באונסין.

As רבי זירא says
 הרוצה שיתחייב לו טבח
 יקדים לו דינר
 If a person wants a Shochet to be liable for a קלקול, he should pay him a דינר before he slaughters the animal.

6

טבח אומן שקלקל חייב
 רבי יוחנן

However, there was an incident in which רבי יוחנן ruled זיל אייתי ראיה דממחית לתרנגולים ואפטרך

If the Shochet proves that he was experienced, he is פטור?

The Gemara answers

כאן בחנם – כאן בשכר

If the אומן was not paid he's פטור, because a קלקול is an אונס, but if the אומן was paid, he is חייב, because then he is חייב באונסין.

As רבי זירא says

הרוצה שיתחייב לו טבח - יקדים לו דינר

If a person wants a Shochet to be liable for a קלקול, he should pay him a דינר before he slaughters the animal.